

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

Propunere de politică publică nr. 1

Măsurile active de îmbunătățire a incluziunii sociale și a inserției pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități

Formular conform Hotărârii Guvernului 777/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central

1. Instituția inițiatoare	Asociația pentru Implicare Socială, Educație și Cultură
2. Formularea problemei	<p>Peste un miliard¹ de persoane din lume trăiesc cu o formă de dizabilitate, dintre care aproape 200 de milioane se confruntă cu mari dificultăți în funcționare. În anii ce urmează, dizabilitatea va reprezenta o preocupare și mai mare din cauza faptului că prevalența acesteia este în creștere. Această realitate alarmantă este confirmată de datele furnizate de Ministerul Muncii și Justiției Sociale², conform datelor de pe site-ul ministerului în anul 2012 erau înregistrate 687.596 de persoane cu diferite grade de handicap, în anul 2019 sunt înregistrate 826.197 de persoane cu diferite grade de handicap. În decurs de 6 ani, România a înregistrat o creștere a numărului de persoane cu dizabilități cu 138.601 de persoane, această realitate ne arată că Ministerul Muncii și Justiției Sociale trebuie să acorde o atenție deosebită acestei categorii de persoane pentru a le putea oferi sprijinul necesar incluziunii sociale și inserției pe piața muncii. Intervenția trebuie realizată cât mai repede, creșterea numărului se înregistrează și în rândul copiilor, nu numai în rândul adulților: în 2012 erau înregistrați 60.353 de copii cu dizabilități, iar în 2019 sunt înregistrați 65.731 de copii cu dizabilități.</p> <p>Persoanele cu dizabilități au rezultate mai slabe în ceea ce privește reușita profesională, realizări mai modeste în domeniul educației, participă mai puțin la viața economică și au rate mai mari ale sărăciei decât persoanele fără dizabilități. Aceasta se datorează parțial faptului că</p>

¹ Raport Mondial privind Dizabilitatea - https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44575/9789730135978_rum.pdf;jsessionid=2DC685366CA8002634DC3F02C345900C?sequence=20

² Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități - <http://anpd.gov.ro/web/transparența/statistici/trimestriale/>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

persoanele cu dizabilități se confruntă cu bariere în accesarea serviciilor pe care mulți dintre noi le iau drept firești, inclusiv sănătatea, educația, posibilitatea de angajare, transportul și accesul la informație. Aceste greutăți sunt exacerbate în cadrul comunităților mai defavorizate. Trebuie să acordăm persoanelor cu dizabilități puterea de a îndepărta barierele care nu le permit participarea activă în cadrul comunităților lor; accesul la o educație de calitate, găsirea unui loc de muncă și reprezentare pe toate planurile³.

Multe persoane cu dizabilități nu beneficiază de acces egal la sistemul de sănătate, educație și șanse de angajare, nu primesc serviciile specifice de care au nevoie, fiind astfel excluse de la activitățile vieții de zi cu zi. Ca urmare a intrării în vigoare a Convenției cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități (CRPD) a Națiunilor Unite, se înțelege tot mai mult că dizabilitatea este o chestiune ce ține de drepturile omului.

În momentul de față putem afirma faptul că persoanele cu dizabilități au nevoie de o atenție specială atât din partea autorităților cât și a comunității din care fac parte, în special în ceea ce privește riscul de excluziune socială dar și procesul de incluziune socială. Persoanele cu dizabilități sunt capabile să fie încadrate în muncă în diferite activități lucrative în funcție de dizabilitatea de pe care o au.

Excluderea persoanelor cu dizabilități de pe piața muncii nu are efect negativ doar la nivel individual, ci reprezintă o pierdere și pentru economia națională. Într-un document realizat în 2009 pentru Organizația Internațională a Muncii, Sebastian Buckup estimează, pe baza datelor obținute din zece țări cu venituri mici și mijlocii, că „prețul de excludere” al persoanelor cu dizabilități de pe piața muncii are o valoare între 3-5% din PIB⁴.

Creșterea numărului de persoane cu dizabilități din România evidențiază nevoia unei strategii active de incluziune socială și de inserție pe piața muncii. În contextul declinului demografic și a migrației se impune o politică axată pe activarea persoanelor cu dizabilități. Considerăm

³ Raport Mondial privind Dizabilitatea https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44575/9789730135978_rum.pdf;jsessionid=2DC685366CA8002634DC3F02C345900C?sequence=20

⁴ The price of exclusion: The economic consequences of excluding people with disabilities from the world of work, Sebastian Buckup

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_119305.pdf

UNIUNEA EUROPEANĂ

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

ca va fi benefic pentru piața muncii dacă Ministerul Muncii și Justiției Sociale va activa această categorie de persoane, beneficiile raportate la Indicatorul Social de Referință (ISR) sunt insuficiente pentru a sprijini persoanele din categorii vulnerabile să își asigure un nivel decent de viață.

Conform Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, republicată, cu modificările și completările ulterioare, tipurile de handicap sunt: fizic, vizual, auditiv, surdocecitate, somatic, mintal, psihic, HIV/SIDA, asociat, boli rare, iar gradele de handicap sunt: grav, accentuat, mediu și ușor.

În anul 2019 erau înregistrate un număr de 206.839 persoane cu handicap fizic, din care 4.458 copii, 162.480 persoane cu handicap somatic, din care 14.395 copii, 23.487 persoane cu handicap auditiv, din care 1.884 copii, 94.303 persoane cu handicap vizual, din care 2.712 copii, 122.103 persoane cu handicap mintal, din care 10.100 copii, 88.745 persoane cu handicap psihic, din care 15.443 copii, 106.303 persoane cu handicap asociat, din care 16.068 copii, 7.840 persoane cu HIV/SIDA, din care 198 copii, 3.369 persoane cu boli rare din care 1.448 copii și 84 persoane cu surdocecitate, din care 9 copii.⁵ În 2016 distribuția pe medii de rezidență a persoanelor cu dizabilități era: 52% urban și 48% rural⁶. Aproximativ jumătate din numărul total al persoanelor cu dizabilități sunt domiciliate în mediul rural, fapt ce ne expune o problemă din punct de vedere al oportunităților pe care le au persoanele cu dizabilități în mediul rural. Dacă în mediul urban se înregistrează o anumită rată de încadrare a persoanelor cu dizabilități pe piața muncii, în rural putem vorbi de un mediu în care persoanele cu dizabilități nu își pot depăși condiția, suferind de excludere socială în primul rând. În mediul urban mai pot fi identificate locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități, locuri de muncă care nu solicită neapărat aptitudini fizice sau un grad ridicat de dificultate. Principala activitate a populației din mediul rural este agricultura, această activitate nu poate integra persoanele cu dizabilități și astfel persoanele cu dizabilități sunt în permanentă dependență de serviciile sociale și de persoanele ce le au în îngrijire.

⁵ Buletin statistic ANPD trim II 2019 - <http://anpd.gov.ro/web/transparenta/statistici/trimestriale/>

⁶ Strategia Națională „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități”

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	<p>Conform datelor furnizate de Ministerul Muncii și Justiției Sociale, în 2016 rata de ocupare în rândul persoanelor cu dizabilități a fost de 17,97% din numărul persoanelor care pot fi angajate. Dintre acestea, la nivelul celor 732 entități organizate ca Unități Protejate Autorizate, erau angajate 1.897 de persoane cu dizabilități și 124 persoane cu invaliditate gradul III, adică 0,26% din total⁷.</p> <p>Anumite servicii sociale de care beneficiază persoanele cu dizabilități nu sunt aplicate nevoilor acestora, statul acordă anual beneficii și deduceri ce nu pot fi utilizate de unele persoane. Un exemplu îl reprezintă biletele de călătorie alocate persoanelor cu dizabilități la CFR, care sunt de multe ori neutilizate datorită infrastructurii feroviare și logisticii de care dispune CFR. Persoanele cu probleme locomotorii nu pot accesa acest mijloc de transport datorită modului în care sunt compartimentate majoritatea vagoanelor sau datorită diferențelor dintre calea de acces și peron.</p> <p>Provocările cu care se confruntă persoanele cu dizabilități în viața de zi cu zi:</p> <ul style="list-style-type: none">- Acces limitat la mediul fizic;- Acces limitat la informație și mijloace de comunicare;- Acces limitat la sistemul de transport public;- Acces limitat la locurile de muncă;- Acces limitat la spațiile relaxare și de petrecere a timpului liber.
3. Denumirea politicii	Masuri active de îmbunătățire a incluziunii sociale și a inserției pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități

⁷ <https://www.agerpres.ro/economie/2017/08/08/ministerul-muncii-ordonanta-60-urmareste-dinamizarea-procesului-de-integrare-in-munca-a-persoanelor-cu-dizabilitati-unitatile-protejate-autorizate-nu-se-desfiinteaza-23-05-49>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

4. Scop	Scopul politicii publice este de a înainta un set de propuneri pentru îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu dizabilități din România		
5. Obiective generale/ obiective specifice	<p>Obiectivul general al politicii este acela de a asigura o calitate superioară a activităților de lucru cu persoanele cu dizabilități din România, prin introducerea unui set de măsuri care să crească accesibilitatea la o integrare mult mai ușoară în comunitate și pe piața muncii.</p> <p>Obiectivele specifice ale politicii publice sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea unui nivel minim de calitate a activităților de lucru persoanele cu dizabilități din România; - Motivarea furnizorilor de servicii și activități privitoare la persoanele cu dizabilități să crească nivelul de incluziune și inserție; - Creșterea nivelului de profesionalism și calitate a muncii la nivelul profesioniștilor care lucrează cu persoanele cu dizabilități. 		
6. Beneficiari	<p>Persoanele cu dizabilități din România</p> <p>Persoanele din România aflați în situații diferite de vulnerabilitate</p> <p>Ministerul Muncii și Justiției Sociale și serviciile sale teritoriale care oferă servicii persoanelor cu dizabilități și desfășoară activități de lucru cu persoanele cu dizabilități (AJOFM)</p> <p>Autoritățile publice locale care oferă sau vor oferi servicii persoanelor cu dizabilități și desfășoară sau vor desfășura activități pentru aceste persoane.</p> <p>Organizațiile pentru persoanele cu dizabilități</p> <p>Alte organizații care furnizează servicii pentru persoanele cu dizabilități</p>		
7. Variante de soluționare	Impact	Buget	
Varianta 1: Promovarea standardelor	Promovarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități în rândul beneficiarilor de servicii	Din punct de vedere al impactului social, varianta conduce la asigurarea unei informări corespunzătoare a beneficiarilor de servicii sociale în	Nu este cazul, varianta se bazează exclusiv pe

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

<p>minime de calitate</p>	<p>sociale. În cadrul consultărilor realizate pe parcursul proiectului a fost descoperită o lipsă de informare a beneficiarilor de servicii sociale cu privire la serviciile minime obligatorii pe care trebuie să le primească la cazarea de tip Centru de abilitare și reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități, Centru pentru viață independent pentru persoane adulte cu dizabilități, Centru de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități.</p> <p>Aceste standarde sunt extrem de utile și reprezintă o măsură eficientă de îmbunătățire a calității serviciilor sociale, dar din cauza lipsei de informare a beneficiarilor se ajunge în anumite cazuri la servicii diferențiate. Considerăm oportună informarea beneficiarilor de servicii sociale prin intermediul organizațiilor de reprezentare ale beneficiarilor din plan național sau local, Ministerul Muncii și Justiției Sociale având rolul de a transmite o solicitare oficială către organizațiile și structurile competente de a asigura informarea beneficiarilor cu privire la aceste standarde.</p>	<p>legătură cu standardele specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități.</p> <p>Această măsură generează un impact social pozitiv, prin asigurarea unui minim de cunoștințe legate de standardele pe care trebuie să le respecte furnizorii de servicii sociale, măsura poate reprezenta totodată și un mecanism prin care se asigură respectarea standardelor. Beneficiarii fiind informați cu privire la standardele minime, pot semnală eventualele nereguli regăsite în activitatea furnizorilor de servicii sociale.</p> <p>Măsura contribuie la creșterea gradului de responsabilizare socială și la o asigurare a calității serviciilor prin mijloace informale, putem afirma faptul că beneficiarii pot constitui cea mai bună comisie de evaluare.</p>	<p>aprobarea unui set de reglementări</p>
<p>Varianta 2: Îmbunătățirea accesului la transport</p>	<p>Modificarea prevederilor din Legea nr. 448/2006 privitoare la protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, modificările vizând posibilitatea ca persoanele în cauză să poată utiliza orice mijloc de transport public sau privat. Decontul urmând a fi realizat prin intermediul organizațiilor neguvernamentale</p>	<p>Din punct de vedere al impactului pe care îl poate avea această modificare se pune în discuție creșterea numărului de persoane cu dizabilități ce ar putea beneficia de facilitățile oferite de stat și ar exista o mai mare mobilitate a acestor persoane. Un alt punct deosebit de important este reprezentat de</p>	<p>Nu este cazul, varianta se bazează exclusiv pe aprobarea unui set de reglementări</p>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	<p>care le protejează și promovează drepturile persoanelor cu dizabilități, în același mod cum distribuie și biletele de călătorie gratuită.</p> <p>Libertatea de a alege mijlocul de transport în baza unui cuantum fix ce ar avea la bază tariful CFR pe km, astfel nu ar exista modificări la nivelul bugetului alocat acestor beneficii. Considerăm oportună decontarea pentru diferite mijloace de transport, atâta timp cât nu depășesc tariful standard al CFR pentru distanța respectivă.</p>	<p>oportunitatea ca persoanele cu dizabilități să poată utiliza aceste beneficii privitoare la călătoriile gratuite și pentru stațiunile și centrele de recuperare care se află în locuri unde nu există infrastructură feroviară.</p>	
<p>Varianta 3: Înființarea Fondului Național pentru Persoane cu Dizabilități</p>	<p>Conform LEGII nr. 448/2006, modificată prin OUG 60/2017, art. 78: <i>(3) Autoritățile și instituțiile publice, persoanele juridice, publice sau private, care nu angajează persoane cu handicap în condițiile prevăzute la alin. (2), plătesc lunar către bugetul de stat o sumă reprezentând salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată înmulțit cu numărul de locuri de muncă în care nu au angajat persoane cu handicap.</i></p> <p>Propunem înființarea Fondului Național pentru Persoane cu Dizabilități, prin direcționarea banilor colectați de la persoanele juridice și autoritățile / instituțiile publice care nu îndeplinesc prevederile legii în ceea ce privește angajarea persoanelor cu dizabilități. Fondul va fi folosit exclusiv</p>	<p>Propunerea are un impact major asupra îmbunătățirii calității vieții persoanelor cu dizabilități prin asigurarea unor șanse reale pe piața muncii și prin încurajarea persoanelor juridice să angajeze persoane cu dizabilități. De asemenea, statul va înregistra o relaxare a sistemului asigurărilor sociale.</p> <p>Putem constata totodată și o diminuare a gradului de excluziune socială și o îmbunătățire a incluziunii sociale prin facilitarea accesului pe piața muncii. Această măsură vine în întâmpinarea deficitului de forță de muncă înregistrat în prezent și poate constitui o variantă viabilă pentru activarea persoanelor cu dizabilități.</p>	<p>Nu este necesar un buget suplimentar. Se propune înființarea Fondului din banii colectați de la instituțiile / organizațiile care nu respectă cota de angajare a persoanelor cu dizabilități.</p>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	<p>pentru îmbunătățirea vieții persoanelor cu dizabilități și pentru integrarea lor pe piața muncii.</p> <p>Fondul Național pentru Persoane cu Dizabilități va urmări obiective precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • îmbunătățirea competențelor profesionale ale persoanelor cu dizabilități; • eliminarea barierelor tehnice întâmpinate de persoanele cu dizabilități și îmbunătățirea modalităților de integrare; • mobilizarea mediului de afaceri în angajarea și integrarea persoanelor cu dizabilități la locul de muncă. <p>Fondul Național pentru Persoane cu Dizabilități va putea fi folosit pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - subvenții pentru achiziția de tehnologie asistivă; - subvenții pentru adaptarea locuințelor; - subvenții pentru achiziționarea de mașini adaptate; - subvenții pentru costurile salariale; - subvenții pentru înființarea unei afaceri; - granturi de formare; - cursuri obligatorii pentru angajatori în vederea angajării, reținerii și incluziunii persoanelor cu dizabilități la locul de muncă; - subvenții pentru angajatori pentru adaptarea locului de muncă și a postului de lucru; 	<p>Fondul Național pentru Persoane cu Dizabilități este un instrument prin intermediul căruia se poate realiza o îmbunătățire a calității vieții persoanelor cu dizabilități, putem vorbi și de o perfecționare a persoanelor cu dizabilități prin îmbunătățirea competențelor și aptitudinilor necesare ocupării unui anumit loc de muncă.</p> <p>Fondul Național pentru Persoane cu Dizabilități poate garanta o șansă persoanelor cu dizabilități ce se află într-o situație materială precară și o încurajare a persoanelor ce se pot încadra în muncă pentru a intra în rândul populației active. Acest fond poate reprezenta o speranță pentru multe persoane care nu dispun de oportunități, cunoștințe sau mijloace materiale.</p> <p>Înființarea acestui fond poate fi o alternativă ce poate genera un impact social considerabil din perspectiva accesibilizării accesului la dispozitive sau mijloace ce pot facilita tranziția spre piața muncii, având parte implicit de o relaxare a sistemului de asigurări sociale.</p>	
--	---	--	--

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	<ul style="list-style-type: none">- subvenții pentru angajatori pentru acoperirea costurilor suplimentare ale activităților de instruire pentru persoanele cu dizabilități;- bonusuri pentru angajatorii care depășesc cota stabilită prin lege.		
--	---	--	--